# Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Kolmapäev, 21. mai 2014 Nr 96 | Viljandi maakonna päevaleht | sakala.ajaleht.ee | Hind 0,90 €


> **Talupojaloogika ütleb, et kui haridusministeerium annab omavalitsusele õpetajate töötasude maksmiseks teatud summa, peaks iga sent minema sinna, kuhu see on mõeldud: pedagoogide pangaarvetele.**
>
> Sakala juhtkiri

## Romaan raamatute ja malelaudadega

Kuhu on kultuurihuvilisel inimesel Viljandis minna tavalisel teisipäevaõhtul? Meie tee viib nurgatagusesse kohta, millesarnast ei ole selles linnas vist kunagi olnud.

LK 8

## Lillemeri linna külje all

Maiste talu aiandi kahes suures kasvuhoones Viljandi külje all Pärnu maantee ääres puhkevad igal kevadel õide tuhanded lilled.

LK 7

> **Mõne siinse mööblitüki kohta võivad antiigikauplused arvata, et see on auklik rämpsuhunnik, aga pahteldamise ja värvimisega võib ajaloo hävitada.**
>
> AIVO JURAK, käsitöö- ja vanavarapäeva korraldaja

LK 5

HARIDUS

# Mõni maksis õpetajatele palka juurde, mõni jäi võlgu


KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee


**Viljandi vallas jäi õpetajal tänavu esimeses kvartalis kätte saamata keskmiselt 525 eurot riigi antud palgaraha. Vallajuhi kinnitusel maksti summa aprillis õpetajatele välja, ehkki ministeeriumi andmebaas seda veel ei näita.**

**TABEL**

Viies Viljandimaa omavalitsuses jäi õpetajate tegelik brutokuupalk käesoleva aasta esimese kolme kuu seisuga arvestuslikule kuupalgale alla, seitsmes linnas ja vallas oli see aga kõrgem.

| Omavalitsus | Arvestuslik palk | Tegelik palk |
|---|---|---|
| Abja vald | 927 | 868 |
| Halliste vald | 978 | 832 |
| Karksi vald | 1063 | 1015 |
| Kolga-Jaani vald | 718 | 811 |
| Kõo vald | 801 | 840 |
| Kõpu vald | 813 | 877 |
| Mõisaküla linn | 739 | 743 |
| Suure-Jaani vald | 833 | 835 |
| Tarvastu vald | 922 | 972 |
| Viljandi linn | 990 | 963 |
| Viljandi vald | 943 | 769 |
| Võhma linn | 775 | 803 |

Allikas: haridusministeerium

Viljandi valla juht Ene Saar põhjendas juhtunut asjaoluga, et omavalitsuse tänavune eelarve kinnitati alles märtsikuus ning esialgu maksti õpetajatele palka vana piirmäära järgi. Eelmise aasta lõpuni oli õpetaja minimaalne brutokuupalk 715 eurot, nüüd on see tõusnud 800 euroni.

Ene Saar kinnitas, et praeguseks on tasaarveldus tehtud ja kogu ettenähtud palgaraha on õpetajateni jõudnud.

Õpetajate palga maksmisega on muresid teisteski omavalitsustes. Peale Viljandi valla oli veel üks vald ja üks linn, kus arvestuslik töötasu ehk haridusministeeriumi makstav toetus erines aasta esimesel kolmel kuul tegelikust palgast märkimisväärselt või jäi keskmine tasu alla riigi kehtestatud miinimumi.

Haridusministeeriumi andmebaasist HaridusSILM nähtub, et esimeses kvartalis teenisid Viljandimaal enim Karksi valla õpetajad. Nad said kõige rohkem nii arvestuslikku kui tegelikku palka, vastavalt 1063 ja 1015 eurot. Teistes maakonna omavalitsustes kumbki näitaja neljakohalise arvuni ei küündinud.

**800**

**Alates sellest aastast on õpetaja riigi poolt kehtestatud minimaalne brutokuupalk 800 eurot.**

### Juurdemaksjad ja punased

Arvestuslik palk oli tegelikust töötasust suurem viies ning väiksem seitsmes Viljandimaa omavalitsuses. Nendes linnades ja valdades, kus tegelik keskmine kuupalk ületab arvestuslikku, on omavalitsus õpetajate töötasuks omast taskust juurde maksnud.

Esimese kolme kuu kõige suurem juurdemaksja on Viljandimaal olnud Kolga-Jaani vald, kus arvestuslik keskmine kuupalk oli 718 eurot, reaalne keskmine töötasu aga 811 eurot. Teisele kohale jäi selles arvestuses maakonna väikseima elanike arvuga omavalitsus, Kõpu vald. Seal olid summad vastavalt 813 ja 877 eurot kuus.

Haridusministeeriumi andmebaasis on punasega märgitud kõik need omavalitsused, kus tegelik palk on arvestuslikust töötasust vähemalt 120 eurot väiksem. Viljandimaal oli selliseid valdu esimeses kvartalis kaks: Halliste ja Viljandi. Esimesena nimetatu puhul on vahe 146, teisel aga lausa 175 eurot.

Viljandi valla tegelik keskmine kuupalk – 769 eurot – jääb alla riiklikult kehtestatud õpetaja miinimumpalgale. Teine Viljandimaa omavalitsus, kus tegelik keskmine palk andmebaasi põhjal selleni ei küüni, on Mõisaküla linn. Seal oli arvestuslik brutokuupalk 739, tegelik kuupalk aga 743 eurot.

### Omavalitsused selgitavad

Mõisaküla linnapea Ervin Tamberg tõi nagu Ene Saargi vahe põhjuseks asjaolu, et eelarve kinnitati alles märtsis ja varem lähtuti senisest piirmäärast. Tamberg kinnitas, et tasaarveldus on tehtud ja kõik täiskohaga töötavad õpetajad teenivad vähemalt 800 eurot kuus.

Halliste vallavanem Ene Maaten ütles, et sealse põhikooli õpetajate arvestuslik ja tegelik palk erineb kolmel põhjusel: liitklassides õpetatakse eraldi matemaatikat ja eesti keelt, et lapsed saaksid neis ainetes kindlama põhja; lihtsustatud õppekava järgi õppivatele lastele õpetatakse põhikooli aineid eraldi ning põhikooli keskmine klassitäitumus jääb optimaalsele täitumusele alla.

«Ühesõnaga: riik arvestab väikestele maakoolidele kõrgemat palka, et siis saaks palga jagada nii, et anda täiendavaid tunde,» võttis Maaten kokku.

Haridusministeeriumi avalike suhete osakonna juhataja Argo Kerb märkis õpetajate palgaraha maksmisega seonduvat selgitades, et arvestuslik palk on summa, mille omavalitsus saaks õpetajatele keskmiselt välja maksta ainult riigi toetustest ning ilma sentigi oma raha juurde panemata. See, kui tegelik palk jääb arvestuslikule alla, tähendab Kerbi selgitust mööda seda, et vald on maksnud riigi toetust välja aeglasemalt, kui oleks võimalik.


ABCKLIIMA.EE
SOOJUS-PUMBAD
Järelmaks kuni 4 aastaks.
Leola t 53, Home Gallery II korrusel
T–R 9–18
Tel 433 8332, 5348 7803
viljandi@abckliima.ee


## ILM

20°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma ja on äikest. Puhub läänetuul kiirusega 4–8 meetrit sekundis, äikesega kaasnevad tugevad tuulepuhangud. Sooja on 17–20 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.39 ja loojub kell 21.51.

## VILJANDIS

### Tervisetund

Täna kell 16 esineb Vabaduse plats 6 teise korruse õppesaalis südameliidu tervise- ja teabetunnis Kärt Russak maavalitsuse tervisetoast.

### Lasteviktoriin lõpetab hooaega

Täna kell 11 lõpetatakse raamatukogus pidulikult lasteviktoriin «Kultuurikonksuke». Külla tuleb ajakirja Täheke peatoimetaja Ilona Martson.

### Meisterdamisklubi

Täna kell 18 asuvad väikesed sõbrad raamatukogus meisterdama.

### Kettad lendlevad

Täna kell 18 algab Huntaugu mäel iganädalane *disc*-golfi võistlus harrastajatele.


9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS
Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

# Kui vahelüli poleks

Talupojaloogika ütleb, et kui haridusministeerium annab omavalitsusele õpetajate töötasude maksmiseks teatud summa, peaks iga sent minema sinna, kuhu see on mõeldud: pedagoogide pangaarvetele. Kuid nagu võib lugeda tänase lehe esiküljelt, ei peegelda õpetajate arvestuslik keskmine kuupalk kaugeltki üks ühele seda, kui palju nad mõnes linnas või vallas tegelikult teenivad. Mõnes omavalitsuses on õpetajaid tasustatud märksa heldemalt, kui ainult riigi toetuse eest saaks teha, mõnel pool jäädi neile aga tänavu esimesel kolmel kuul kenake kopikas võlgu.

Kõige selle põhjus on väga lihtne: enne kui eurod jõuavad õpetaja kätte, läbivad need ühe vahelüli. Raha pedagoogidele maksmiseks annab riik, kuid enne väljamaksmist toimetab sellega oma parima äranägemise järgi omavalitsus.

**Õpetajate seisukohast oleks suurem selgus töötasu maksmises muidugi teretulnud.**

Õpetajate seisukohast oleks suurem selgus töötasu maksmises muidugi teretulnud. See saaks tulla siis, kui kõik sellesse puutuv oleks läbinisti ministeeriumi korraldada. Riigigümnaasiumide tulekuga ongi suund tasapisi sinnapoole võetud.

Kõik see tähendaks aga muu hulgas seda, et pisikestel omavalitsustel kaoks võim hoida kohaliku kooli uksed soovi korral avatuna isegi siis, kui tal tuleks sellele omajagu juurde maksta. Seal, kus õpetajad teenivad arvestuslikust palgast enam, ongi ju nii tehtud.

Hinnang, kas säärane muudatus oleks hea või halb, oleneb mõistagi vaatenurgast. Kui haridusvõrgu korraldamises seataks esiplaanile ratsionaalsed põhjused, poleks selles midagi halba. Kõike muud arvesse võttes muutub pilt aga kirjumaks.

REPLIIK

# Nutifoni keti otsas

KARL-EDUARD SALUMÄE
Sakala
433 0048

Ma tean inimesi, kes loobusid kunagi MSN Messengeri kasutamisest, sest sellega jahmerdamine võttis ära totralt suure osa nende ajast ning muutis arvutis millessegi süvenemise võimatuks. Tean ka paari inimest, kes on Facebookist lahti öelnud, sest nad ei tahtnud, et elu seisneks iga paari minuti tagant oma seinale vaatamises.

Kõik see paneb mind küsima: huvitav, millal lõpetab üks osa meist nutitelefoni veebiühendusel põhinevate võimaluste kasutamise?

Julgen arvata, et nutika telefoni taskus hoidmine segab meid tunduvalt rohkem, kui MSN eales tegi. MSN-i lõa otsas olemiseks pidid sa vähemasti lauaarvuti ette istuma või läpaka lahti lööma, nutifon aga tuleb inimesega sageli ka magamistuppa või tualettruumi kaasa.

Loobuda on nutitelefoni avaratest võimalustest muidugi raske. Esiteks seepärast, et kogu selle nüristamise kõrval pakuvad need väga palju vabadust ja heameelt. Teisalt aga seepärast, et sisuliselt tähendaks see vajadust minna tagasi vanamoodsa «klotsi» peale. Seda kah ei tahaks.

Mina ei oska esialgu muud teha kui keti otsas edasi olla.

# Avatud valitsemine Viljandis

ANDO KIVIBERG
Viljandi linnapea

**HEA LUGEJA!** Tahan jagada oma mõtteid avatuse ja kaasamise teemal. Need on väärtused, millele praegune Viljandi võimukoalitsioon ametisse asudes suurt tähelepanu lubas pöörata.

On mitut tüüpi avatust. Propagandistlik jätab vaid mulje avatusest. Kõik on justkui näha, kuid see, mida me näeme, ei selgita midagi. Näiteks kui linnapea paneb oma kabinetti veebikaamera, siis jääb mulje, et ta on avatud. Samas ei pruugi keegi laua taga istuvat linnapead vaadates aru saada, mida too seal üldse teeb, ning irvhambad võivad süsteemi ristida näiteks kakukaameraks.

Teist tüüpi avatuse puhul proovitakse anda sisulist informatsiooni ja süvendada mõistmist. Selline avatus ei paku meediale alati nii suurt huvi ning selle saavutamiseks tuleb iga päev kõvasti vaeva näha.

Lubades muuta linnavalitsuse töö avatumaks ja kaasavamaks, pidas praegune Viljandi võimukoalitsioon silmas just viimasena mainitud avatust.

**PRAEGU ON VILJANDI** volikogu istungid internetis jälgitavad ning volikogu komisjonide ja linnavalitsuse istungite salvestisi on võimalik kõigil soovijatel linnavalitsuse sekretäri juures üle kuulata. Linnavalitsusel on plaanis katsetada kohalike omavalitsuste infosüsteemi VOLIS, mille eesmärk on anda lisavõimalusi volikogu igapäevase töö jälgimiseks. Süsteem annab võimaluse muuta paremini nähtavaks tähtsamad arutelud ja protokollid, mida praegu näeb linna avaliku dokumendiregistri kaudu.

VOLIS-e süsteemile saab proovikiviks rakendada teise linnana Eestis kaasava eelarve projekti. Kui kõik õnnestub, saavad Viljandi kodanikud juba tänavu teha 2015. aasta eelarveprojekti ettepanekuid.

**ÜKS ELUJÕULISE** linna tunnuseid on kriitiline meedia. Terava silmaga kohalik ajaleht või raadiojaam aitab kaasa üldisele läbipaistvusele ega lase kohalikul elul soiku jääda. Viljandi on selles mõttes õnnelik. Meie meedia on tugev ning mul on rõõm suhelda ajakirjanikega, kes on põhjalikult läbi lugenud linnavalitsuse koalitsioonilepingu ja jälgivad selle täitmist.

Mul oli osalt hea meel lugeda ka Marko Suurmäe hiljutist kommentaari (vaata 10. mai Sakalast «Ei ole avatum» – toimetus), milles ta avaldas muret, et linnavalitsus ei liigu koalitsioonilepingus lubatud avatuse ja suurema kaasamise suunas või ei tee seda piisavalt kiiresti. Hea meel just seetõttu, et saime asutusena esimest korda tagasisidet selle kohta, et mõni meie e-lahendus ei toimi nii, nagu peaks. Ajakirjaniku tagasiside näitab, et meie liikumisel avatuse suunas on toetus ja seejuures ei olda valmis tegema allahindlust. See, et infosüsteemide tõrkumine tekitas küsimusi linnavõimu avatuse kohta, näitab, et igal teel tuleb ette takistusi ja parimad lahendused ei saabu üleöö.

**Ajakirjaniku tagasiside näitab, et meie liikumisel avatuse suunas on jätkuvalt toetus ja seejuures allahindlust tegema valmis ei olda.**

**AJAKIRJANIKU ÜKS** etteheide oli, et linnavalitsus pole veel avaldanud oma ideid mõne linnale kuuluva maja kasutamise kohta. Kinnitan siinkohal, et soovime kindlasti neid plaane avalikkusega jagada, kuid saame seda teha siis, kui meil on piisav hulk infot, mis otsuseid mõjutada võib.

Iga idee vajab enne otsustamisele esitamist põhjalikku eeltööd: arvutusi, planeerimist, teostatavuse analüüsi. Selle töö peavad spetsialistid ära tegema, et avalikkusel oleks konkureerivate ideede hindamiseks fakte ja argumente. Iga uitmõtet avalikustades on oht ajada inimesed segadusse. Peatselt ei saaks keegi enam aru, milline kavatsus on tõsine ja milline pelk mõttevälgatus.

Suurem kaasatus tähendab rohkem sisulist arutelu ja koostööd inimeste vahel, keda üks või teine linna otsus puudutab. Linnavalitsus kavatseb valitud kursil avatuse ja suurema kaasamise poole jätkata ning tagasilöökidest mitte heituda.

# Munakivisillutisele kindlalt ei!

**OLEN VIIENDAT** aastat invaliid: mu ühte jalga asendab protees. Elan Pikal tänaval kortermajas. Hommikuti tööle minnes ja õhtuti sealt tulles pean ma ukerdama mööda munakivisillutist, sest mingil muul moel ma koju ei pääse. Selles sillutises on iga kivi eri kujuga, mõni on suur, mõni väike. Kui sajab vihma või külmetab, on mul seal lausa eluohtlik liikuda.

Lisaks sellele on tänav äärmiselt ebatasane. Keset teed on suured augud, mis on ilmast ilma vihmavett täis. Igal hommikul ja õhtul kirun teeehitajaid ning mõtlen, kas nad ise suudaksid seda teed pidi nii liikuda, et oma koibi ei murra.

Nüüd nägin (vaata 15. mai Sakalast «Ettevõtja protest linnajuhte munakivist loobuma ei pane» – toimetus), et üks linnakodanik, Tiit Maisa, on sellise jubeduse vastu ometi sõna võtnud. Lehest lugesin ka, et tema on ainus, kes on selle sillutise vastu. Tegelikult see nii ei ole. Oma tuttavate seas ei tea ma kedagi, kes sellise keskkonnakujunduse poolt oleks.

**VILJANDI OLI** kunagi hansalinn ja on ehk praegugi. Hansalinn tähendas omal ajal eesrindlikku majandamist, aga Sakala artiklist jäi mulje, et see tähendab elanikele tõelist needust.

Et keskajal rajati siia munakivisillutis ja tsaariajal seda restaureeriti, siis linnavalitsuse arvates nii oli, on ja jääb. Hoolimata sellest, et nii keskaeg kui tsaariaeg on ammu läbi ning oleks aeg leida inimsõbralikke tänava ehitamise viise, mis võimaldavad luua ohutu ja turvalise keskkonna.

**LINNAVALITSUS PÕHJENDAB,** et parema sillutise rajamiseks napib raha. See pole mõistlik majandamisviis. Kui kahe tänava tegemiseks raha ei jätku, tehtagu üks, aga korralikult. Õpetus, mida Joosep Tootsile anti, pole sugugi vananenud.

Soovin, et linnavalitsus mõtleks inimestele ja peaks tähtsaks turvalist elukeskkonda. Ega turistid ja muud meie linna külalised muhklikel munakividel vänderdades ja kontsapidi nende vahele kinni jäädes vaimustust tunne.

Nii linnaelanike endi kui ka külaliste hulgas on neid, kes jala käivad. On eakaid inimesi ja invaliide. Olles pikka aega autot juhtinud, tean, et ka autoga on munakividel üsna ebamugav sõita. Eriti halb on seda teha jalgrattaga.

Viljandi linnavalitsus tegutseb praegu. Meie elame praegu. Keskaeg on ammu möödas. Vajame tänapäevaseid tingimusi.

*Helja Soolo,*
*Viljandi elanik*

## PRÄÄNIK

Inglasest maailmarändur Luke Adshead osales esimese mehena Heimtali käsitöölaada kudumisvõistlusel «Käi ja koo».

## PIITS

Esmaspäeval põhjustas mopeedijuht Viljandis kokkupõrke kastiautoga, mille roolis olnud mehel puudus juhiluba.

# UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

**25**

Viljandi saadab neljapäeval Saksamaal Lübeckis algavatele rahvusvahelistele hansapäevadele 25-liikmelise delegatsiooni. Laupäeval korraldab Viljandi linnapea Lübeckis vastuvõtu, kuhu on kutsutud ligi 200 külalist 90 hansalinnast.

Tõnu Kaasiku valge iludus on laupäevaseks ühissõiduks valmis. ELMO RIIG

RETRO

# Kesklinnas seatakse ritta kunagised kultusautod

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Sel laupäeval kella 11-st saavad huvilised Viljandis Vabaduse platsil imetleda vanu Volgasid.

Pärast tunnikest silmailu pakkumist jagatakse autoomanikele kätte kaardid ning algab igaaastane omalaadne orienteerumisvõistlus «Ettevaatust, auto!». Viljandi- ja Valgamaal seigeldes tuleb juhtidel viie tunni jooksul läbida kümmekond kontrollpunkti. Igas neist tuleb leida vastus mõnele põnevale küsimusele ning kirja pannakse ka läbitud kilometraaž. Päev võetakse kokku piduliku söömaajaga Sangaste lossis.

Selliseid ühissõite on tänavu kümneaastaseks saav Eesti Volga selts korraldanud Võrus, Valgas, Saaremaal ja Haapsalus – Nõukogude autotööstuse lipulaevadega on terve Maarjamaa läbi hekseldatud.

### Töölooma uus elu

Armastus omaaegse luksusauto vastu on juba kaks aastat rakkes hoidnud ka Tõnu Kaasikut, kelle garaažis ilutsev GAZ-31029 on pärit Lätist. Oma parematel päevadel sõidutas see seal põllumajandusministeeriumi tähtsaid tegelinskeid. Kui välismaised neljarattalised peale tungisid, jäi GAZ kasutult seisma, kuni selle omaaegne juht vana partneri välja ostis ja koju viis.

Hetkeks, mil Kaasik auto endale sai, oli viimane peremees põhja ja veermiku juba korda jõudnud teha. Kaasikul tuli räsitud sõidukile otsida uued tiivad ja esipõlled.

«Läbiroostetanud uksed said pooleks lõigatud ja uue plekiga asendatud,» loetles entusiast. Keretöödele ja värvimisele kulus tal ligemale aasta. «Ega ma kiirustanud kah, ikka tasa ja targu.»

Omaette kunst oli leida asendus kõikvõimalikele kummitihenditele ja -ääristele. Teine aasta oli Kaasiku sõnul nagu mäng legoklotsidega. Korda tehtud tükid laoti kokku ning kõige tipuks lasi ta õmblejail kultusautole kärtspunase salongisisu meisterdada. «Ainult veljed pole mu autol originaalid. Mulle tundusid Volga enda omad liiga kitsad ja panin tiba laiemad alla,» lausus Kaasik.

Kärtspunase salongisisu lasi autoomanik meisterdada õmblejatel.

### Haruldane isend

Entusiasti ütlemist mööda sai autovalikul määravaks tõsiasi, et seda mudelit siin liikvel olla ei tohiks.

«Paar aastat tagasi suutsid ühed Võru mehed küll samasuguse masina Eestis arvele võtta, aga taastamiseks enam rammu polnud. Nüüd vedeleb see vist kuskil aiaservas maasse vajununa,» rääkis Tõnu Kaasik.

Erinevalt oma eelkäijast GAZ-2410-st, millega sõitsid ringi üüratu kommunistliku kodumaa kõik taksojuhid ja kolhoosidirektorid, toodeti GAZ-31029 ainult viis aastat, 1992–1997. Selleks ajaks oli suur rahvaste sõprus juba minevik ning Venemaalt autosid enam ei tulnud. 2011. aasta 1. novembril sulges Volga tehas uksed sootuks.

Kaasik teeb Volgade ühissõidu kaasa esimest korda ja külalisliikmena. Temasuguseid on Volga klubi kodulehel registreerunud peaaegu nelisada.

«Arvata võib, et kõigil neil on Volgad ka päriselt olemas,» usub Kaasik, kelle andmeil liigub iga päev meie teedel umbes 500 selle tehase autot ning teist sama palju võib garaažides oma tähetundi alles oodata.

**VOLGA**

Kunagise luksusauto tuntuimad mudelid ja nende tootmisaastad

- GAZ-13 (1959–1978)
- GAZ-14 (1977–1989)
- GAZ-21 (1956–1970)
- GAZ-24 (1970–1986)

*Allikas: www.volga.ee*

# Südalinna poelobudik ootab lammutamist

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandi linnavalitsus andis tarbijate ühistule loa vanalinna ainus toidupood maatasa lükata, et uuele ruumi teha. Lähematel kuudel lammutusmeeskonda hoone juurde siiski ei saadeta.

ETK ketti kuuluva Viljandi Tarbijate Ühistu juhatuse esimees Priit Aule tunnistas, et Koidu poe maja on igas mõttes ajale jalgu jäänud ning seda kõpitseda ei ole enam mõtet. Et samas kohas võiks kauplemine tänapäevasel kujul jätkuda ka aastate pärast, pole tema hinnangul muud võimalust kui uus hoone rajada.

### Mitte sel aastal

Seda, millal lammutamine pihta hakkab, pole tarbijate ühistu siiski veel otsustanud. «Lammutusloa vormistamine oli ainult üks väike detail kogu projekteerimisprotsessis. Vormistasime selle ära, et saaksime planeerimisega edasi minna. Selge tundub olevat see, et käesoleval aastal ei juhtu veel midagi,» lausus Aule.

Seniste üldsõnaliste plaanide kohaselt peaks kerkima maja, mis haakuks vanalinna olustikuga märksa paremini kui praegune. Seejuures on varem räägitud ka autode parkimisala ümbertegemisest.

### Tehakse Konsumiks

Kui praegu kannab kauplus A ja O märki, siis tulevikus peaks sellest saama Konsum, mis sarnaneb kaubavaliku ja suuruse poolest näiteks Uueveski poega. Teisisõnu oleks see väiksemat sorti kauplemiskoht, mis rahuldaks eeskätt lähikonnas elavate ja töötavate inimeste esmaseid vajadusi.

Seda, kui tulus on Koidu poodi pidada, ei söandanud Priit Aule leheveergudel käsitlema hakata. Küll aga nentis ta, et vanalinna ainsa toidupoena kannab see paljude silmis tähtsat rolli. «Selle taga on päris suur piirkond, mistõttu on meil mõistlik seal tegevust jätkata. Investeerimata ei ole see aga kahjuks pikalt võimalik,» ütles ta.

Nõukogude ajal Koidu tänava äärde ehitatud ajutise loomuga madal kaupluslad on praeguseks oma aja ilmselgelt ära elanud. Samas jagub sinna kliente, sest see on vanalinna ainus toidupood.

# Kummutist kadus hulk kuldehteid

Viljandis elav naine pöördus esmaspäeval politsei poole avaldusega, et tema magamistoas asuvast kummutist on kaduma läinud rohkem kui 10 000 euro väärtuses kuldehteid.

Sakala andmetel leiti suurem osa ehetest veel samal päeval ühest pandimajast, aga selgusetuks jäi, kes oli need sinna viinud. Prokuratuuri teatel pole seni kellelegi vargusekahtlustust esitatud ega kedagi üle kuulatud. Küll aga alustati kriminaalmenetlus varguse paragrahvi alusel.

Ehete omaniku avalduse kohaselt läks kuld kaduma pika aja jooksul ning korraga võeti väike hulk ehteid. Pererahva sõnul pole majal sissemurdmise jälgi, samuti ei ole lõhutud ukselukke, uksi ega aknaid. (Sakala)

# Öine äike suurt pahandust ei teinud

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Elektrilevi teatel möödus eilne äikseline öö Viljandimaal üsna rahulikult ning suuri elektrikatkestusi ette ei tulnud.

Elektrivõrkudega tegeleva osaühingu Elektrilevi kommunikatsioonispetsialisti Kaarel Kutti sõnutsi olid meeskonnad valmis võimalikke rikkeid kõrvaldama ning möödunud ööpäeva jooksul tekkis kümme keskpingeriket. Võrguautomaatika kõrvaldas neist seitse mõne hetkega, ilma et rikkemeeskonnad oleksid pidanud sekkuma.

Pikemaajalisi katkestusi oli Elektrilevi meediaesindaja sõnutsi kolm: Karksi-Nuia, Kolga-Jaani ja Mustla piirkonnas. Seal olid katkenud liinijuhe, purunenud isolaator ja liinile kukkunud puu. «Nende rikete tõttu jäi elektrita ligikaudu 700 majapidamist,» sõnas Kutti.

Elektrilevi kodulehelt selgus, et eile ennelõunal oli Viljandimaal elektrikatkestusi üheteistkümnes, keskpäeval kuues ning pärastlõunal kolmes alajaamas.

Kutti lausus eile kell 15 ajal, et Viljandimaal on rikkemeeskondadel jäänud kõrvaldada mõni üksik väikse ulatusega elektrikatkestus, mis on põhjustatud madalpingerikkest.

Ettevõtte rikkemeeskonnad on valmis selleks, et paaril järgmisel päeval võib äikese tõttu tekkida tavalisest rohkem elektrikatkestusi.

«Katkenud elektriliini märgates ei tohi seda mingil juhul puudutada ega sellele läheneda, sest juhtmealune maapind võib olla pinge all ning anda eluohtliku elektrilöögi,» rõhutas Elektrilevi kommunikatsioonijuht Kutti.

Inimestel, kes on märganud ohtlikku olukorda või kel on infot liinile kukkunud puu kohta, palub ettevõte helistada rikketelefonil 1343.

Ilmateenistuse andmetel sajab ka täna mitmel pool Eestis hoovihma ning on äikest. Äikesega võivad kaasneda tugevad tuulepuhangud.

Kolga-Jaanis oli teisipäeva esimestel tundidel taevas piksenooltest valge. LUGEJA FOTO

# Kuumus uuendas portsu rekordeid

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Praeguse aja kohta üllatuslik palavus uuendas üleeile 13 ilmajaama mai soojarekordit ja tõi ka lehekuu absoluutse soojarekordi.

Eilne Sakala vahendas Eesti uut maikuu soojarekordit kui esialgset infot ning kõigis jaamades mõõdetud õhutemperatuuri maksimum selgus alles õhtul. Nüüdseks on ilmateenistus kõik näidud üle kontrollinud ja kuumatipud täpselt fikseerinud.

Keskkonnaagentuuri ilmavaatluste osakonna peaspetsialist Külli Loodla ütles, et üleeile kella 15 ja 16 vahel mõõtis Kunda ilmajaam ametliku ilmavaatlusajaloo kõige kõrgema maikuu õhutemperatuuri: 33,1 kraadi.

Eelmine rekord 31,3 kraadi pärines 2007. aasta 29. maist Haapsalust.

Aeg-ajalt sünnivad väga sooja või külma õhutemperatuuriga ikka uued kuurekordid, aga nagu Loodla märkis, uuenevad äärmuslikud näidud enamasti kraadikümnendike kaupa. Nagu lihtne arvutus näitab, kerkis rekord sedapuhku suisa 1,8 pügala võrra.

«On tavapäratu, et uus rekord on varasemast nii palju suurem,» nentis Loodla.

Eesti 25 ilmajaamast mõõtsid esmaspäeval vähemalt 30 kraadi või üle selle 16 jaama. Kõige nigelamaks jäi maksimum Sõrves, ulatudes vaid 17,5 pügalani.

Nagu Loodla ütles, sündis maikuu soojarekord 13 ilmajaamas. Teiste seas juhtus nõnda ka Viljandis: 1995. aasta 31. mail mõõdetud 30,9 kraadi asemel on kehtiv soojatipp nüüd 31,1 kraadi.

Ilmateenistus kirjutab oma kodulehel, et esmaspäeval jõudis Eestisse troopiline õhumass, mis kandus siia Musta ja Kaspia mere vahelt alalt. Ööpäeva keskmine õhutemperatuurikõver tõusis isegi juulikuu näitudest kõrgemale.

Eile, teisipäeval, andis kuumus pisut järele: kella neljase seisuga oli Narva ilmajaam mõõtnud päeva soojatipuks 30,5 kraadi. Täna ja homme peaksid olema selle nädala kõige jahedamad päevad, mil maksimaalne õhutemperatuur tõuseb 23 kraadini. Siis aga läheb jälle palavamaks ning nädal lõpul tõotab termomeeter näidata palavamates paikades taas üle 30 kraadi.

Äsjaste kuumarekordite puhul väärib märkimist asjaolu, et need ei sündinud mitte kuu lõpul, mil ilm on juba rohkem suve nägu, vaid lausa tosin päeva varem.

Loodla lisas, et kui tänavu kerkis õhutemperatuur esimest korda üle 30 kraadi 19. mail, siis kõige varem on Eestis nõnda juhtunud 17. mail. See oli 1983. aastal, aga toona oli temperatuur nüüdsest Eesti rekordist enam kui kaks pügalat madalam: Valga jaam mõõtis nimetatud kuupäeva maksimumiks 30,6 ja Võru jaam 30,2 kraadi.

Kõige hiljem on see piir ületatud sügiskuul: 1992. aasta 1. septembril fikseeris Ülenurme jaam 30,3 ja Tõravere 30,2 kuumapügalat.

## ERANDLIK KUUMUS SUVEGI KOHTA

**Esmaspäeval, 19. mail Kunda ilmajaama mõõdetud 33,1 kraadi pole tavaline suvelgi. 2000. aastast on õhutemperatuur küündinud nimetatud näidust kõrgemale vaid viiel suvel.**

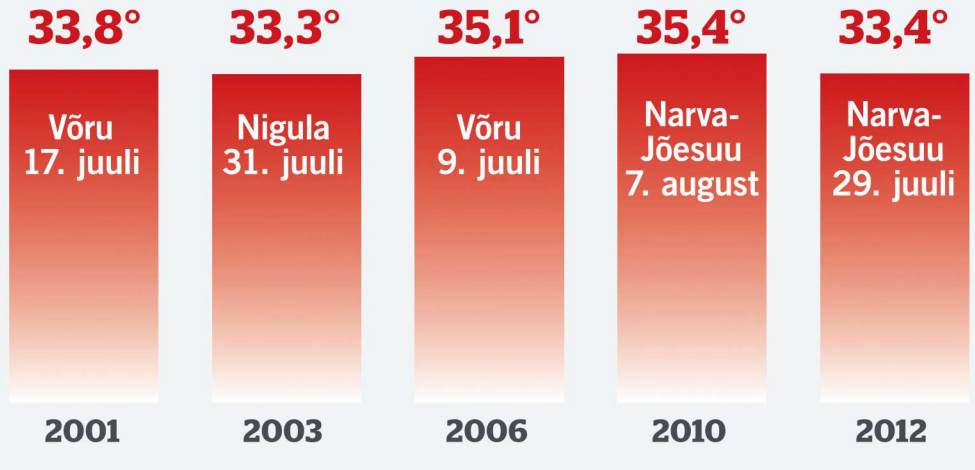


*Allikas: keskkonnaagentuur*

## TULEOHU INDEKS EILE HOMMIKUL

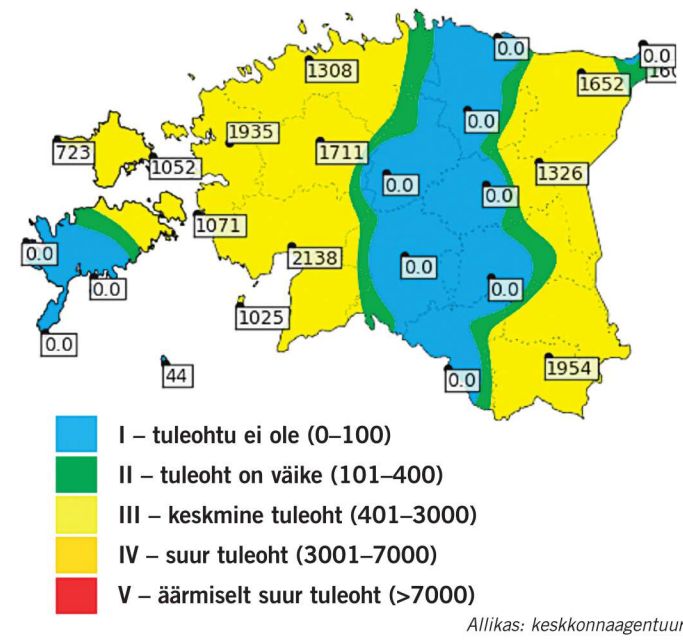


*Allikas: keskkonnaagentuur*

# Piksevihm nullis oma teel tuleohu

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Keskkonnaagentuuri tuleohu kaardilt näeb, kuidas külm front, millega kaasnesid vihmasajud, liikus esmaspäeva hilisõhtust teisipäeva hommikuni üle Eesti lõunast põhja.

Kui enne sadu oli kaart üsna ühtlaselt kollane, mis tähistas keskmist tuleohtu, siis eile hommikul oli tugev vihm selle ohu oma teel kustutanud. Sajuga kaasnes äike.

Keskkonnaagentuuri ilmavaatluste osakonna peaspetsialist Külli Loodla ütles, et üldjoontes liikus suurem äike esmaspäeval umbes kella 23-st Kagu-Eestist Võrtsjärve poole ning siis Võrtsjärvest üle Põltsamaa, Jõgeva, Väike-Maarja ja Rakvere põhja.

Viljandis algas sadu kella poole ühe ajal öösel ning lõppes enne kella nelja varahommikul. Sadas 9,4 millimeetrit, mis teeb ligi 19 protsenti maikuu siinsest normist. Kõige tugevam oli sadu Viljandis südaöö ja kella kahe vahel.

**Puust rooliga 1943. aasta villis suudab arendada kiirust 90 kilomeetrit tunnis, ent on paras bensiiniõgard, neelates 19–20 liitrit 100 kilomeetri kohta. Sellega on perekond Jurak vedanud kartulit, koristanud loorehaga heina ja kive.** 2 × ELMO RIIG

**KOLGA-JAANI**

# Vanavarapäev toob kokku vägevaid uunikume

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Pühapäeval Kolga-Jaani külje all Vissuvere külas Veski talu magasiaida juures peetavale käsitöö- ja vanavarapäevale vurab hulk vanu sõidukeid, teiste seas Eesti eakaim veoauto, 1920. aastast pärit Ford TT.

Ürituse korraldaja, Veski talu peremees Aivo Jurak toob välja neli sõidukorras vana villist ehk GAZ-67. Üks neist kuulus kunagi Viljandi rajooni täitevkomiteele ning oli hiljem rändkino teenistuses.

«Kõik, kes tunnevad, et nende sapakas, Moskvitš või muu vana sõiduk on vaatamist väärt, on kohale oodatud,» ärgitas Jurak. Üritust uudistama, kaupa müüma ja ostma pääsevad kõik tasuta.

## Vanad sõidukid oksjonile

Aivo ja Liivi Jurak on 1891. aastast pärineva magasiaida teise korruse juba üles vuntsinud, kuid plaanivad korda teha ka alumise korruse, et kasutada hoonet vanavara eksponeerimiseks ja üldrahvalikeks üritusteks. Remondiraha loodavad nad koguda oksjoniga, millel pannakse müüki üks avatud katusega villis, mitu endisaegset võrri ja mootorratas.

Aivo Jurak õhutab vanavarapäevale tooma kapinurka jäänud käsitööesemeid, isegi selliseid, mis esmapilgul pleki või augu pärast tunduvad olevat prügimäe kaup. Tema sõnutsi võivad just sellised suurt huvi pakkuda ja isegi ostjaid leida. Sama lugu on muude eakate esemetega – hoburiistu ju enam juurde ei tehta.

Käsitöö- ja vanavarapäeval on maakividest magasiaida teisel korrusel avatud näitus «Sada aastat käsitööd II», kus näeb pitse ja lapitehnikas töid. Alumisel korrusel eksponeeritakse talupojamööblit ja ajaloolisi tarbeesemeid. Rariteetsemad asjad pärinevad XIX sajandi lõpust.

«Mõne siinse mööblitüki kohta võivad antiigikauplused arvata, et see on auklik rämpsuhunnik, aga pahteldamise ja värvimisega võib ajaloo hävitada. Meie arvates ei pea need olema ilmtingimata ilusad ja läikivad, vaid peavad kõnelema elust,» kõneles Aivo Jurak.

## Rariteetsed esemed

Aivo Jurak soovib elu maal põnevamaks muuta ning ajaloolisi kombeid elustada. «Vanade autode haiguse põdejana olen Viljandis vanaraua kokkuostus sattunud huvitavatele asjadele, millest osa on pärit Kolga-Jaanist. Inimesed saavad mõne kopika raha, aga ajalooline asi kaob unustuse hõlma,» rääkis ta.

**Vanavanaemade aegadest pärit laudlinad on palju pidusid näinud, aga on veel praegugi erksate värvidega.**

«Ürituse mõte on ka selles, et emad teaksid, et on ka midagi peale Facebooki, lapsed saaksid arvutimängude tagant välja ja isad ei piirduks läikivate Jaguaridega,» selgitas ta. Lastele näidatakse jäneseid, lambaid ja muid loomi.

Jurakud elavad magasiaida lähistel 1873. aastal ehitatud hoones, mis oli kunagi Soosaare vallamaja. «Kui selle mitu aastakümmet tagasi ostsime, ütles külarahvas, et näe, rumalad ostsid prügimäe,» ütles Aivo Jurak muiates. Ajapikku on pere maja kauniks kõpitsenud ja aed on võitnud ka kauni kodu tiitleid. Endises Soosaare magasiaidas oli nõukogude ajal veski. Aivo Jurak oli selle viimane veskimees.

**ARVAMUS**

KALEVI KAUR,
Kolga-Jaani vallavanem

See on väga mõnus ettevõtmine. Veski talu rahvas on olnud väga tubli. Peremees on nutikas meistrimees, perenaine on teinud vägeva roosiaia. Nad näitavad lastele loomi ja demonstreerivad vanu töövõtteid. Vanade autode fänn on Aivo Jurak alati olnud.

# Pensionärid kutsuvad põllule

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Viljandi pensionäride ühenduse sekretär Linda Õunap otsib Oja tee ääres asuvale 13 peenrale omanikke, kes tuleksid kodust välja ja pistaksid koos näppudega mulda täpselt seda, mida nad ise soovivad.

«Igaüks kasvatab seda, mis pähe tuleb: lilli, tilli ja sibulaid. Üks kasvatab meil ka tubakat,» rääkis Õunap.

Jutt käib pensionäride ühenduse hallatavast Oja tee äärsest põllumaast, kus traktor lükkas möödunud laupäeval rohenäppude tarvis sisse 170 vagu. «Ainult tule ja pane maha!» lisas Õunap, kelle ülesanne on vagusid jaotada.

Et igal aastal langeb osa peenrapidajaid tervise tõttu rivist välja, kipub tema sõnul ka vagusid üle jääma. Tänavu on saadaval veel 13 umbes neljakümne meetri pikkust vagu. Õunapi sõnul oleks väga tore, kui need leiaksid endale uued omanikud. Poolteise euro eest saab vaol majandada terve hooaja.

Põllumaa kasutajaid on veerandsaja ringis. Linda Õunap ise on võtnud vagusid kolmekaupa. Üks pensionär on tema sõnul koguni 15 vao peremees.

«Kui muud ei saa, siis tegemise rõõm on kindlasti. Mõni ütleb, et ei saa maha panna, sest viiakse ära,» rääkis Õunap ning tunnistas, et eelmisel aastal võeti tema peenralt tõesti paar kabatšokki ja mõne teise peenralt oli viidud porgandeid. Põllumaa peamine mõte on tema sõnul ikkagi pakkuda linnainimesele võimalust kodust välja tulla ja midagi oma kätega teha.

Peenramaa on Õunapi sõnul hea koha peal: tema näiteks käib sinna minnes ka oma abikaasa haual sealsamas Metsakalmistul.

# Teatekudumisel tekitas elevust maailmarändur

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

**Luke Adshead läbis enne võistlust lühiinstruktaaži. Ühtlasi anti talle näpunäiteid, kuidas läbida rada ilma ennast ja teisi vigastamata.** ELMO RIIG

Läinud laupäeval peetud Heimtali käsitöölaadal tekitas kõige enam elevust Lossi gildi korraldatud kudumisvõistlus «Käi ja koo», millel esimest korda tegi kaasa mees. Ühtlasi andis ta võistlusele rahvusvahelise mõõtme.

Inglismaalt Ross-on-Wye'st pärit Luke Adshead on maailmarändur, kes järgmiseks plaanib minna jalgsi Tallinnast Ateenasse. Kudumisvõistlusele sattus ta pooljuhuslikult. Vardaid hoidis ta käes esimest korda elus, kuid viie minutiga õnnestus tal kudumise põhitõed selgeks saada. Adsheadi võistkond sai viie neljaliikmelise võistkonna hulgas neljanda koha.

Võistluse võitis Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli tekstiili eriala vilistlaste naiskond koosseisus Marju Roosileht, Eleriin Press, Taive Sarnik ja Siret Männisalu.

Igal võistlejal tuli kududes läbida umbes saja meetri pikkune lõik. Ühe võistkonna kohta oli üks kudumistöö, mida siis vahetuses järgmisele võistlejale edasi anti. Kooti ringselt, viie 2 millimeetri jämeduse vardaga, kasutades sobivas jämeduses maavillast lõnga.

«Võistlust peame kolmandat aastat, aga sellise kudumise traditsioon ulatub väga kaugele,» rääkis üks võistluse korraldajaid Lüüli Kiik. «Ennemuistsel ajal, kui naistel oli veel rohkem tegemist kui tänapäeval, kasutasid nad iga hetke ära.» Tema sõnul ei läinud Kihnu naine õue ka, ilma et ei oleks kudunud.

«Tänapäeval on prouad seminaril ja istuvad nagu mehed, käed rüpes,» lausus teine võistluse korraldaja Made Uus. «Kui Vormsil naine istus niisama ja mingit näputööd ei teinud, siis öeldigi, et näe, see istub seal nagu mees.»

Uus rääkis, et käigu pealt ei saanud teha küll väga peene mustriga käsitööd, kuid argipäevaseks kasutamiseks mõeldud sokid ja kindad tulid kenasti välja. Näiteks Kihnust on säilinud palju fotosid, kus naine ühteaegu ajab lehma ja koob.

«Nii et kudumine oli täiesti argine tegevus. Meie üritame seda propageerida huumori kaudu, aga tegelikult on asjal sügav sisu,» toonitas Uus. «Mõte on ikka selles, et traditsiooniline töövõte kestma jääks.»

15. korda teoks saanud Heimtali laadal pakkusid oma toodangut alates värsketest hapukurkidest ja lõpetades sepa tehtud sirpidega kümned kauplejad.

«Laat sai omal ajal alguse Anu Raua ja Ene Lukka hullust ideest – tollal midagi sellist väga palju ei olnud,» ütles laada korraldaja Merle Puusepp. «Nüüd peetakse käsitöölaatu igal nädalavahetusel ja iga nurga taga ning minu meelest on see ainult rõõmustav.»

# TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

5 Ugala teatrit ootab ees viie lavastusega suvi. Kaks nendest on uuslavastused.

TEATER

# Tudengid saavad vee peal tõhusa tuleproovi

Noored näitlejad kehastusid lavastuse reklaamvideo tarvis maoorideks. JAANUS LAAGRIKÜLL

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

NUKU teatri suvises vabaõhulavastuses «Kapten Granti lapsed» osaleb kogu Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia 11. lend ehk praegune esimene kursus. Lavaloo 150 rollis on rohkem kui 30 näitlejat, hobune ja üks 100-aastane jäälõhkuja.

Jules Verne'i samanimelise teose põhjal sündivat lavastust etendatakse Tallinnas lennusadama kail ja jäälõhkuja Suur Tõll pardal. Suur Tõll, kel sel aastal täitub 100. aastapäev, kehastub romantilises seikluslavastuses aerulaevaks Duncan, mille pardal seilavad tegelased mööda maailma meresid, et leida üles kadunud kapten Grant.

## Madrused ja indiaanlased

Teatrile on see viimaste aastate suurprojekt. Viljandi noorte näitlejate kanda on kõik pisirollid: maoorid, sadamatöölised, madrused ja indiaanlased.

«Neil on kõige enam rolle ühe inimese kohta,» ütles teatri kommunikatsioonijuht Hannele Känd. «Et sel kursusel on kaks õppegruppi – üks nukuja teine vene teatri suunaga ning õppetöö jooksul tehakse koostööd nii NUKU kui vene teatriga –, oligi hea võimalus üliõpilasi ettevõtmisse kaasata.»

Kännu sõnul tehakse maikuus lugemisproove ja prooviperiood jätkub juulikuus, pärast kollektiivpuhkust. Viljandi noored on juba osalenud ka liikumistundides koos Renate Valmega.

Peaosi, kapten Granti tütart Maryt ja poega Robertit, mängivad vaheldumisi Lisa Marie Silbaum ja Teele Kaljuvee-O'Brock ning Märten Männiste ja Keijo-Johann Norden. Noored valiti välja konkursil, kus osales sadu poisse ja tüdrukuid.

Seiklusliku loo toob publiku ette Vahur Keller, vaheldusrikkad lavapildid kujundab kunstnik Jaanus Laagriküll ja kaugete maade omapära rõhutava muusika loob helilooja Liina Kullerkupp.

## Nõudlik lava

XIX sajandi romantilisest stiilist inspireeritud kostüümid disainib Britt Urbla Keller, liikumise ja tantsud seab Renate Valme ning võitlusstseenid lavastab Indrek Sammul.

«Eks vabaõhulavastustega ole nii ehk naa pisut keeruline lugu – mängivad ju nende kordaminekus rolli ka ilm ning nõudlik ja tavalisest teistsugune lava, «Kapten Granti laste» puhul ka suureks ja vägevaks aurulaevaks Duncan kehastuv Suur Tõll,» rääkis Hannele Känd. «Nii et tegemist on küllaga, kuid kordaminekus ei pea kahtlema.»

Lavastust mängitakse 9.–31. augustini Tallinnas. See on ühtlasi NUKU teatri Verne'i-triloogia teine osa. Sama meeskonna loodud lavastust «20 000 ljööd vee all» etendati möödunud aastal samuti lennusadamas. Tulevikus on kavas veelgi Verne'i loomingut lavastada.

# Prantsusmaal mõtteid jagamas

VOOTELE RUUSMAA,
kultuuriakadeemia tudeng

ERAKOGU

Anne Teresa De Keersmaekeri ja Claire Servanti tantsu «Re:Rosa» esitati Poitiers'i linna keskväljakul.

Aprillis leidis Prantsusmaal Poitiers's juba 20. korda aset nüüdistantsu ja *performance*'i festival «À Corps», kus publik saab osa nimekate koreograafide ja artistide loomingust. Paljude riikide tudengite kõrval jagasid seal oma kunstilisi mõtteid ka Viljandi kultuuriakadeemia tudengid ja lektorid ühisprojektiga «...ütle mulle!».

Selle aasta jaanuaris alustasid Viljandi tantsu- ja muusikatudengid ning lektorid tunnustatud improvisaatori ja tantsija Claire Filmoni juhendamisel teekonda. Teekonda, kus improvisatsiooniline tants ja muusika ei ole sõltumatud, vaid sulavad kokku. Kaheksa tantsijat ja kolm muusikut otsisid ühist keelt mitmesugustes harjutustes ja ülesastumistes.

## Osa etendusi linnaruumis

See oli juba kolmas kord, kui kultuuriakadeemia tudengitel avanes võimalus Claire Filmoni juhendamisel Prantsusmaal festivalil käia. Ka seekordne «À Corps» tõi lavale põnevaid ja omanäolisi etteasteid.

Kaheksa päeva jooksul täitusid Poitiers' esinemispaigad tantsu- ja *performance*'itega. Vanalinna platsil klaaskastis võis iga päev vaadata uut etendust, millega pöörati tähelepanu mõnele ühiskonna valupunktile. Üks meeldejäävamaid *performance*'eid oli Antonia Baehri «Rire» («Naer»), mis pani publiku kaasa naerma nii, et kõhud valusad. Artist on aastate jooksul noodistanud inimeste naeru ja esitab nüüd seda kui lugusid.

Ali Moini tants-*performance* «My Paradoxical Knives» suutis hoida inimesi pool tundi psühholoogilise pinge all ning pakkus samas sügavat ilu. Spetsiaalselt valmistatud riietus võimaldas artistil enda külge paigaldada noad ning nii end laval keerutada ja samal ajal laulda.

Võimas sugestiivne teos lausa tõmbas endasse ning hoidis publiku lõpuni peos.

## Lõppes basseinis

Antoine Defoorti ja Halory Goergeri lavastus «Germinal» üllatas väga leidliku lavakasutusega. Põrandasse olid muu hulgas peidetud mikrofon ja kitarrivõimendi ning lõppvaatuses sai sellest lausa bassein, mis oli täidetud vahast mullidega.

Festivali viimaseks etenduseks valiti tunnustatud koreograafi Jérôme Beli «The Show Must Go On», kus fookuses on inimene meie kõrvalt ja tema liikumine poplugude saatel. Etenduse lõpul kuulasid lavalolijad kõrvaklappidest oma lugusid ja esitasid neist refrääniifraase, nii et kokku sai põnev kooriteos.

Festivali meeldejäävad etteasted panid ühtlasi mõtlema kehale kui objektile, mille liikumine pakub ääretult palju tõlgendamisvõimalusi.

# Üliõpilaste südameasi

HELEEN KURVET,
kultuuriakadeemia tudeng

See, kes kunagi on mõelnud, et huvitav, millega seal Viljandi kultuuriakadeemia seinte vahel küll tegeldakse, peaks kindlasti ära käima kevadisel «Kultuuridessandi» festivalil.

Tänavu leidis see aset 6.–17. maini ning peale kodulinna ka Tartus, Pärnus, Tallinnas, Narvas ja Rakveres. Festival hõlmas sadakonda tudengit igalt erialalt. Üles astusid meie näitlejad ja muusikud, sai näha tantsu ja näitusi ning võtta osa loengutest. Viljandi üritused olid kõigile tasuta.

«Kultuuridessandi» tänavune peakorraldaja Helena Tamm ütles, et teist aastat teoks saanud festivali kohta on menu olnud meeletu. Et «Kultuuridessandiga» näitab kultuuriakadeemia oma potentsiaali tervele Eestile, on selle õnnestumine kõigi tudengite südameasi.

Ka viljandlased leidsid tee meie etendustele ja kontsertidele. Siinsetest üritustest kogusid kõige enam rahvast 6. mail teoks saanud «Tehnilise teatri» etendus ja 12. mail Fellinis toimunud kontsert «Pärimus & Jazz».

Üles astusid ka hiljuti Tartus teatri Must Kast asutanud 10. lennu kuus tudengit oma monoetendustega. Publikule etendati näitlejaelu läbi huumoriprisma, aga käsitleti ka märksa tõsisemaid teemasid, nagu heroiinisõltuvust ja põgenemiskihku.

Karl-Edgar Tammi monoetendus «Lau(v)amäng» tõi vaataja ette sürreaalse, ent humoorika kogumi ühe hinge eluetappidest imikust raugaeani. Näitleja tarvis oli lavale loodud värviruudustik, mille vahel hüpates sisenes too ühte või teise oma hingesoppi, olgu selleks siis mälestus kaevikus pommirünnaku möödumise ootamisest või kohtumine omaenese egoga.

Ülesehituselt oli sarnane Mihkel Kallaste «Aken», mis etendus pärimusmuusika aidas. Peategelane liikus samuti mööda (akna)ruute, mille ajal tutvustas enda kui noore näitleja vahel vägagi koomilisi kogemusi teistega suhestumisel. Esile kerkisid kõhklused eneses, ühiskonna eelarvamused ja ka lähedaste väärarusaamad näitlejaametist. Sai sügavama ülevaate sellest, kuidas tunneb ennast üks näitetudeng õpingute kestel.

Annet on kultuuriakadeemias aasta ringi küllaga ning näitame seda rõõmuga ka teistele. Sellel, kes tänavu «Kultuuridessandile» ei jõudnud, tasub sinna tulla järgmise aasta kevadel. «Kultuuridessant» toob publiku ette akadeemia paremad palad.

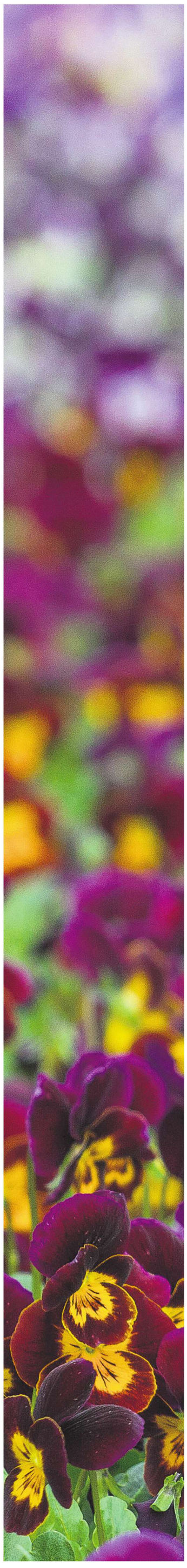

AIAND

# Maiste talus on igal kevadel värvide pillerkaar

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Viljandi külje all Pärnu maantee ääres Maiste talu aiandi kahes suures kasvuhoones puhkevad igal kevadel õide tuhanded lilled ning suve hakul saavad kahel hektaril valmis maasikad.

«Siin on väga ilus töötada,» ütleb Mari Schults säravi silmi. «Lilledega tegelemine ei saa kunagi raske olla – meeldiv töö on ikka kerge. Ja inimesed, kes õisi ostmas käivad, on toredad.»

Tea Bärengrub leiab samuti, et töö aiandis on vahva. «Hommikul on vaikus ja rahu. Teen ukse lahti ja lillelõhn lööb vastu.»

## Lillevalik on rikkalik ja pilkupüüdev

Kaks töölist väikeses aiandis ongi ja ehkki rakendust saavad nad pelgalt aprillist juunini, tulevad nad igal aastal tagasi.

«Peremees on hästi tore: konkreetne, nõudlik ja väga tark,» sõnab Mari Schults ja Tea Bärengrub on temaga igati päri.

Aiandi omanik Taavo Kirs usub, et enamik Eestis levinud suvelillesorte on ka Maiste aiandis olemas: teiste seas sirguvad seal võõrasemad, begooniad, petuuniad ja mitmesugused amplitaimed.

Kevade jooksul umbes 10 000 lilletaime kasvatav aiand on Viljandi suurim ja üks mastaapsemaid terves maakonnas.

Taavo Kirs nendib, et nii mõnigi tema konkurent on aja jooksul kõrbenud. Tihti on põhjuseks olnud üleinvesteerimine. Maiste aiandi peremees on olnud konservatiivne: hooned on puidust ise ehitatud, suuri ja kalleid tehnikaimesid seal ei kohta.

«Mul ei ole laene, liisinguid ega pikaajalisi investeeringuid,» ütleb Kirs ning möönab, et ega see lihtne ole. «Konkurendid muudkui laiendavad tootmist, aga Viljandi turg jääb aina ahtamaks.»

Mujalt Euroopast suvelilli märkimisväärselt sisse ei tooda. «Vahel siiski müüakse hooaja jääke – Euroopa kevad on ju kuu-kaks varasem. Mõnes Viljandi ehituspoes näiteks on olnud odavalt müügil oma aja ära elanud välismaist võõrasema,» kõneleb Taavo Kirs.

Oma kaupa pakub Maiste aiand nii kohapeal kui Viljandi turul, kus on selle tarvis kaks müüjat.

## Pistikutaimed tulevad Aafrikast

Kui varem külvati taimed Maiste aiandis ise, siis viimastel aastatel on noortaimed ostetud suurte, 500-ste kassettidena vahendajate kaudu Saksamaalt ja Hollandist.

«Ise külvates oli tööd palju ja küttekulud olid suured. Leidsime, et see ei tasu ennast ära,» selgitab Taavo Kirs.

Osa lilli, näiteks enamik amplitaimi, on aga paljundatud pistikutest, mida viimastel aastatel toodetakse Hollandi taimefirmade emaistandustes Etioopias ja Sudaanis.

## Kõik taimed pärinevad profiseeriatest

Taavo Kirs rõhutab, et ükski taim, mida nad müüvad, ei pärine Eesti kauplustes pakutavatest väikepakkidest, sest nendest nii-öelda odavtoodetest ei ole võimalik korralikku müügilille kasvatada. Tema aiandisse jõudvad taimed on kõik profiseeriatest.

Et miinimumpartii on 500 taime, on nende ostmine seotud riskiga. Võimatu on ju ennustada, millised lilled kõige paremini müügiks lähevad, ning osa taimi jõuab tahes-tahtmata viimaks komposti.

Aiandi peremees tõdeb, et tänavu on nõutud kaup maasikataimed. «Talv oli noortele istandustele väga ebasoodne: jaanuaris oli lumeta tugev külm. Maasika risoom võib aga kaheksa-üheksa kraadi ületava pakase puhul hävineda. Lumikatte all ei lange temperatuur kunagi nii madalale,» põhjendab ta.

Maasika põhisordid on aiandis «Polka» ja «Sonata» ehk tänapäeva tootmissordid.

## Maasikakasvatus on noatera peal

Maiste aiand sai alguse 1993. aastal, mil perele anti tagasi õigusvastaselt võõrandatud talukoht. Paigas, kus varem tegutses sovhoosi aiand, asuti köögivilju kasvatama. Toona juhtis ettevõtmist Taavo Kirsi isa. Hiljem andis too ohjad pojale üle.

Maaülikoolis aednikuks õppinud Taavo Kirs räägib, et köögiviljakasvatus jäi aastaid tagasi siiski katki, sest väiketootmises ei olnud see otstarbekas. «Meil ei ole mullaharimismasinaid ja küla pealtki on need kadunud. Peatselt lõpetame tõenäoliselt ka maasikakasvatuse – seegi on suurematel pindadel märksa efektiivsem.»

Oma maasikate trumbiks peab Taavo Kirs seda, et keemiat kasutatakse nende puhul minimaalselt. «Saak on küll väiksem, aga taimemürkidest vaba. Suurtootmises on maasikatel väga tihedad taimekaitseprogrammid.»

Paraku tuleb Maiste aiandil märjal suvel maksta lõivu hahkhallitusele. Peale selle tekitavad maasikaväljadele suurt kahju hakkide ja vareste kolooniad, kes linnast aiandi naabruses asuvasse jäätmejaama süüa otsima lendavad ja ka maasikatega maiustavad. Üks pidureid on veel loodusliku vee nappus – väike tiik aiandi vajadust ei rahulda.

Lilli kastetakse aiandis Viljandi Veevärgi veega, mis eelsoojendatakse. Igal kastmiskorral lisatakse vette mineraalväetise lahust. «Amplitesse tilgutame seda kaks-kolm korda nädalas, sama peaks inimesed kodus tegema,» õpetab Taavo Kirs.

Tulevikust kõneldes ütleb Maiste aiandi peremees, et algust on tehtud püsililledega kasvatamisega ning samuti tahetakse müüma hakata sõstraid ja vaarikaid.

Tea Bärengrubi meelest on lillede keskel töötada ilus. 3 × MARKO SAARM

**ARVAMUS**

AGO HELEMÄE,
Uue-Kariste lillekasvataja

Maiste aiandile võib au anda: ta on suutnud pikki aastaid lilli kasvatades püsima jääda. Aiandi peremees on tark ja usaldusväärne tegija.

Aiandi peremees Taavo Kirs on hoidnud konservatiivset joont.

## Amplililled nõuavad erilist hoolt

**Kodus suvelilli kasvatades on Maiste aiandi peremehe Taavo Kirsi sõnutsi tähtis leida õige mullasegu. Hea ei ole liiga raske muld ega ka puhas kasvuturvas. Osta tasub spetsiaalseid segusid või valmistada need ise kasvuturbast ja aiamullast.**

**Amplites või muudes kinnistes nõudes vajavad taimed Kirsi ütlemist mööda täpsemat hooldust, sest seal kuivavad need kiiremini läbi ja toitainete suhegi võib hõlpsasti paigast minna.**

**«Tihti väetatakse taimi üle või ei väetata üldse,» on ta täheldanud. «Meile on toodud väga palju ampleid, kus lilled on ära surnud. Soolsust näitava mõõteriistaga oleme leidnud, et muld on nii soolaseks väetatud, et taim ei saagi seal enam kasvada. See võib juhtuda iga väetisega üle annustades.»**

**Vabas mullas üleväetamine enamasti hädaks ei kujune, samuti ei juhtu tavaliselt midagi fataalset, kui lilli üldse ei väeta.**

**Veel soovitab Maiste peremees amplitaimedel õitsenud õisi ära nokitseda ja võsusid kärpida. (Sakala)**

BAAR

# Kõik öised teed viivad Romaani

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Teisipäeva õhtul näeb Viljandi kesklinn välja, nagu algaksid siin kohe filmi «Palle üksi maailmas» võtted. Kõik on valmis, tänavad inimtühjad, aknad pimedad. Ainult võtterühm pole millegipärast saabunud.

Kell saab pool kümme. Kõigest esindushotelli ees seisab üksik hõbedane takso, juht vilgutab ajaviiteks tulesid ja naerab omaette, nii et vunts väriseb.

Mida siis on kultuurihuvidega inimesel peale hakata õhtuses Viljandis? On juhtunud, et ühele päevale satub kolmneli teatrietendust. Tuleb ette ka seda, et valida on mitme eripalgelise kontserdi vahel. See teisipäev nende hulka ei kuulu. Kui teatasin, et lähen tutvuma Viljandi õhtuse kultuurieluga, vaadati mind rohkem kui kord kaastundliku pilguga. Me ei valinud päeva välja ürituste järgi, vaid kohtusime lihtsalt siis, kui kõigile sobis.

Tol udusel õhtul oli avatud mitu pubi ja baari. Kõik puha toredad, kuid meie tee viib nurgatagusesse kohta, millesarnast ei ole Viljandis vist kunagi olnud. Ega kuigi paljud teagi, et see tegutseb. Reklaamist ei ole omanikud eriti huvitatud. Kes teab, see leiab niikuinii üles.

## Elukeskkonna välimääraja

Räämas Koidu seltsimaja küljes on massiivne pruun uks, mida tuleb jõuga tõmmata. Selle taga asubki raamatubaar Romaan. Sisse astudes püüavad kohe pilku raamatud ja malelauad. Mängib mahe muusika.

Baaris on selle üks asutajaid Katrina Karu. Baarileti ees istub laiaõlgne mees. Põrandal pikutab Katrina suurt kasvu ja väga sõbralik koer Donni. Minu lemmikõlu on täiesti olemas, stiliseeritud tulnukapilt sildil.

Pudelid ja klaasid näpus, istume laua taha. Siin-seal põlevad küünlad, valgus on hämar. Seinalt põrnitseb 65 silmapaari. Need vaatavad meid Siim Kärneri tohutult maalilt.

«Minu jaoks Viljandis sellele kohale alternatiivi ei ole,» kinnitab Erki Pruul resoluutselt. Ta on üks Romaani püsikundedest. Pruul elab Tartus ja Viljandis töötab ta ainult nädala esimesel poolel.

«See on pretensioonitu koht. Kui tahan, tulen üksi. Kui tahan, siis sõpradega. Kui tulen üksi, on siin ikka keegi, kellega rääkida. Poosivaba koht. Just selliseid paiku ma otsingi.»

Pruul rüüpab õlut ja vaatab ringi. Ei saa jätta küsimata, kas see on hipsterite pesa. «Viljandis on hipstereid küll, aga mina neid siin näinud pole,» raputab Pruul pead.

Uks avaneb käginal ja sisse astub Gregor Taul, Kondase keskuse juht, semiootik ja kunstiteadlane. Temagi pole Viljandist pärit.

Taul istub lauda. Ta räägib rahulikult ja läbimõeldult. Ka teda võib siit sageli leida. Teda köidab Romaani juures eelkõige see, et inimesed on kätte võtnud ja midagi ära teinud. Üks baari asutajatest, kirjandusteadlane Katrina Karu igatses sellise koha järele, kus oleks palju raamatuid ja vaba loominguline õhkkond. Kui ta oli aasta aega Viljandis elanud, jõudis ta veendumusele, et õhtuti pole siin kuhugi minna. Ja otsustas siis sellise koha ise teha. Nii Romaan alguse saigi. Katrina Karu veab seda koos Daisy Estamiga.

«See on nagu omamoodi elukeskkonna välimääraja: kuidas elab kultuur ja kuidas vereringe on,» arutleb Gregor Taul. Ta on Viljandis uus inimene. «Mulle tundub, et arvestades Viljandi elanike arvu ja tudengeid, võiks siin olla ruumi veel kolmele kuni viiele sellisele kohale.»

Perenaine Katrina Karu ja baarikoer Donni kesköisel puhkehetkel

## Malemäng öösel

Uks rebitakse vilunult lahti ja sisse astub kaks meest, üks neist tuttav. Tervitame. Romaanis on pinda 50 ruutmeetrit, istuma mahub paarkümmend inimest. Pööningult leitud vanast, kuid tõhusast karupildiga kõlarist mängib Sven Grünbergi loodud helge muusika multifilmile «Naksitrallid». Sellesse lõikub baari poolt ahastav haugatus. Keegi on kogemata koerale peale astunud.

Raamatuid loetakse Romaanis üsna sageli, seda kinnitavad nii Pruul kui Taul.

«Ma hoiaks seda hea meelega saladuses, aga siin riiulitel on väga rariteetseid teoseid,» sosistab Taul.

Malelaudade taga käivad mõned püsikliendid regulaarselt. Võtavad õlle ja istuvad aega raiskamata nuppe liigutama. Vahel jäävad nad sinna terveks õhtuks. Mõned tulevad alles pärast südaööd ja kukuvad maletama. Katrina Karu mäletab kordi, kui ka kella kahest on sisse astutud ja teatatud, et nüüd hakatakse malet mängima.

«Olen isegi siin paar vihast partiid teinud,» lausub Pruul. «Siin käib üks mees, kes tellib tavaliselt tee, joob selle pikkamisi ära, vahel räägib selle juurde mingi loo, kui keegi kuulata tahab, ning läheb varsti koju.»

Baari põhiline klientuur ei olegi akadeemia rahvas, kuigi nii võiks arvata. Gregor Taul arvab, et ega külalisi saagi konkreetselt määratleda. Need on inimesed, kes on omavahel seotud, kuid enamasti mitte töö- ja koolisidemetega.

Elu läheb Romaanis käima kesköösti. Kõik küll teavad, et koht on avatud kella üheksast, kuid üheksast ei ole kohal kedagi. Sulgemisaega uksel ei ole. Romaan suletakse siis, kui on õige aeg.

4 × MARGUS HAAV

Gregor Taul (vasakul) ja Erki Pruul on Romaani sagedased külalised. Vahel võtavad nad kätte ja korraldavad seal ka ise kultuurseid pidusid.

Isetehtud ja isekaunistatud kõlar

«Ükskord istusime baarileti ääres, kell nagu väga palju ei olnud, üks ehk alles, ja baaridaam ütles korraga, et õu, lähme koju!» meenutab Pruul naerdes. «Kõik arvasid, et hea mõte. Panid joped selga ja läksidki.»

Uks avaneb taas. Eelmainitud teejooja on tänagi platsis. Kell on üksteist läbi, rahvast hakkab juba kogunema. Donni uitab aeg-ajalt mööda ruume ja vaatab igaühele otsa nii siira pilguga, nagu on ainuüksi koertel.

«Möödunud aasta 18. oktoobril avasime ja minu meelest on täitsa hästi läinud,» jutustab Katrina Karu. «Tegelikult võitlen isegi selle eest, et kõik inimesed siia ei jõuaks. Purjus inimesi ei taha me siia kohe üldse.»

Romaanis on huvitav alkoholipoliitika: kõigile joovastavat kraami ei müüdagi. Kõik toredad inimesed on seevastu teretulnud. Katrina räägib, et leidub neid, kes on Romaani sattunud purjus peaga, kuid praegu tulevad nad sinna kainena.

«Väljaskäimine ei tähenda seda, et jood ennast purju,» räägib perenaine. «Miks meil on nii läinud? Ehk sellepärast, et Viljandis ei olnudki varem midagi selletaolist. Kui ma siia elama tulin, käisin aasta jooksul kaks korda väljas! Mul on juured Viljandis, ma tahtsin siia tulla. Nii ta läks. Baari hoian avatuna ikka nii kaua, kui inimesi on. Mõnikord on nii tore, et ei tahagi kinni panna.»

## Loomuliku tekkega

«Ma ei tea, kui kauaks ma Viljandisse jään, võib-olla kaheks, võib-olla kolmeks aastaks,» mõtiskleb Gregor Taul. «Ma saan sellesse suhtuda kui kontsentreeritud aega. Muidu ehk ei pane ümbrust tähele, aga nüüd on mul selline privilegeeritud seis.»

Huvitav, kuidas sellises suurejoonelise minevikuga, kuid praegu üsna õnnetus hoones pesa leidnud baaril läheks mõnes metropolis?

«Kui ma Peterburis elasin, oli põhiline koht nimega Stirka (Pesula – toimetus), mis oligi pesumaja-kohvik-baar,» jutustab Taul. «Selle oli asutanud üks saksa tudeng, kellele tundus, et linnas ei ole kohta, kus õhtul oma pesu pesta. Tegigi siis Peterburi kunstiakadeemia lõputööks kohviku. Mulle tundub, et ta toimis Romaaniga sarnaselt.»

Pruul leiab võrdluse õige olevat. Romaan on loomuliku tekkega, et endal oleks mõnus. «See pole äriprojekt. Seda ei saa ükski ärimees üle võtta või ära osta,» sõnab ta.

«Niikaua, kui neil kahel maratoonaril jaksu on, niikaua on ka Romaan avatud,» lisab Taul.

Pärast mitut katset avaneb välisuks ning kihistades ja uudishimulikult ümbrust piieldes astub sisse kolm kaunist neidist. Umbes 36 sekundi pärast lahkuvad nad tuldud teed ja tagasi vaatamata. Ei sobinud, noogutab Pruul. Selge pilt.

Raekoja kell on kesköötundi juba ammu löönud.

«Kui sa ütled inimesele, kes pole siin kunagi käinud, et see on jube eriline koht, võib juhtuda, et ta tuleb kohale, vaatab ringi ja kehitab õlgu, et siin pole ju mitte midagi erilist,» arutleb Pruul. «Mis mõttes eriline? Laelauad on kahtlaselt kõverad, nagu hakkaks kaela kukkuma, ja vanad raamatud vedelevad igal pool. Aga kõik sõltub sellest, kuidas sellesse suhtuda ja kas sa otsid välist glamuuri või hoopis sügavat sisu, huvitavad inimesi ja nende lugusid.»

Kell saab üks. Jätame jumalaga ja lahkume. Baaris sumiseb lõbusalt inimest kümmekond.

Tänavanurgal embab paarike. Teeme diskreetselt näo, et ei märka neid. Poiss ja tüdruk tõmbuvad siiski teineteisest eemale, kuid lahti lasta päriselt siiski ei raatsi. Eemalt vaadates moodustavad nad täpselt A-tähe. Sammud kajavad öisel tänaval. Vastu ei tule kedagi.

Paljunäinud Yamaha võimendi, ikka töökorras.

# 24 tundi VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

## TEATER

**Ugalas** etendub täna kell 19 Komöödiateatri etendus «Kvartett». Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

## KINO

**Männimäe salongkinos** linastub täna kell 20 must komöödia «Kadumise järjekorras». Lisainfo www.mannimaja.ee. Riia mnt 52d, Viljandi.

## KONTSERT

**Suure-Kõpu mõisas** on 25. mail kell 19 kontsert «Süda täis on päikest». Esinevad ansamblid Olla Daam, Top Ten ja Puiatu Piigad. Pääse täiskasvanule 3 eurot, õpilasele ja pensionärile 1 euro, alla 7 aasta tasuta.

## ÜRITUSED

**Viljandi linnaraamatukogus** on täna kell 11 lasteviktoriini «Kultuurikonksuke» pidulik lõpetamine. Üritus on kutsetega. Külla tuleb ajakirja Täheke peatoimetaja Ilona Martson. Tallinna tänav 11/1, Viljandi. Tel 433 8660.

**Männimäe salongkinos saab täna kell 20 vaadata musta komöödiat «Kadumise järjekorras».** KAADER FILMIST

**Viljandi Jaani kirikus** on täna kell 12 keskpäevapalvus armulauaga. Pikk tänav 6. Tel 433 3000.

**Südameliidu tervise- ja teabetund** on täna kell 16 Vabaduse plats 6 teise korruse õppesaalis. Esineb Kärt Russak maavalitsuse tervisetoast.

**Väikeste sõprade meisterdamisklubi hooaja viimane kokkusaamine** on 21. mail kell 18 raamatukogu lasteosakonnas. Tallinna tänav 11/1, Viljandi. Tel 433 8660.

**Viljandi aianduse ja mesinduse seltsi koosviibimine** on 22. mail kell 13. Külla tuleb riigikogu liige Ene Ergma. Lisainfo tel 5597 1094. Kanepi tänav 15, Viljandi.

**Viljandi reumaühingu aruandluskoosolek** on 22. mail kell 15 Posti tänav 20.

**Viljandi väärikate ülikool** korraldab 22. mail kell 16 Sakala keskuses kohtumise Andrus Ansipiga. Olete kõik oodatud. Tallinna tänav 5, Viljandi.

**Viljandi Lastepargis** avatakse 24. mail kell 10 vanakraamiturg. Oodatud on kõik, kes soovivad osta, müüa ja vahetada kasutatud asju. Eelnev registreerimine ei ole vajalik.

**Karksi valla kultuurikeskuses** on 24. mail kell 11 laulukonkurss «Mulgi laulumudilane» ja kell 14 Mulgi oma ülikuul. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

**E-klubi lühireis Põltsamaale** (linnus, linn, roosiaed, giidid) on 9. juulil ja maksab 10 eurot. Tasuda pensionäride liitu 1. juuniks T–R kella 10–13. Lääne tänav 2, Viljandi. Tel 5593 9145, Ella.

## NÄITUSED

**Sakala keskuses** Viljandi huvikooli näitus «Allikas». Tallinna tänav 5, Viljandi.

**Viljandi vanas veetornis** on 28. juulini näitus «Mänguline materia». Tehnikamudelite näitus Viljandi huvikooli laevamudelismi, materjalide töötlemise ja mehhatroonika ringi ning robootika õpilastelt. J. Laidoneri plats 5, Viljandi.

**Viljandi muuseumis** saab 29. maini vaadata näitust «Kesk-aegsest rõivast hansakostüümini». J. Laidoneri plats 10, Viljandi. Tel 433 3316.

**Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis** on 31. maini üleval Karksi-Nuia lasteaia mudilaste tööde näitus. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

**Mõisaküla muuseumis** on 31. maini kohalike käsitöötegijate igakevadine näitus «10 aastat loomisrõõmu». J. Sihveri tänav 4. Info tel 435 5607.

**Viljandi linnaraamatukogus** saab vaadata mulkide seltsi 80. aastapäevale pühendatud näitust. **Linnagaleriis** on 6. juunini moefotokunsti näitus «F. C. Gundlach. Saksa moefotograafia 1950–1980», mis on üleval tänu Saksamaa Liitvabariigi suursaatkonnale koostöös Hamburgi F. C. Gundlachi fondiga. **Lasteosakonnas** on 31. maini Silvi Väljali pastellide ja tema kujundatud lasteraamatute näitus «Minu muinasmets ja trollide maa». **Trepihallis** on keskkonnaameti näitus «Väärtuslik Lahemaa». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

**Kondase keskuses** on 4. juuni näitus «Avangardi aabits. 1960. ja 1970. aastate eesti avangardkunst Margus Punabi kogust». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

**Suure-Jaani külalistemajas** on 15. juunini avatud kevadnäitus Enno Alliku lillemaalidega. Näha saab etteteatamisel. Tel 434 0035. Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

**Uku keskuse teisel korrusel** on Enn Loidi fotonäitus «Makromaailm». Tallinna tänav 41, Viljandi.

**Karksi valla kultuurikeskuses** on Karksi valla kunstnike tööde kevadnäitus ja **teise korruse fuajees** rändnäitus «Eesti riiklikud teenetemärgid», mida saab vaadata kuu lõpuni. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

**Kohvikus Day Off** on Teet Lindma pastellmaalide näitusmüük. Ostjad toetavad üle-eestilist karikatuurivõistlust. Leola 51, Viljandi.

## NIMEPÄEV

**Tänased nimepäevalised** on Konstantin, Kostel, Tiino, Kindel, Toe ja Runo.

ŠKODA

AUTOOSTULUBA

Vastavalt ŠKODA Eesti maaletooja Auto 100 AS korraldusele nr. 9-0514 on Teile,

kodanikunimega .....eraldatud sõiduauto

Škoda ..... soetamise võimalus.

Sõiduauto ostu küsimustes palume pöörduda ŠKODA edasimüüjate poole Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Viljandis.

ŠKODA edasimüüjad: Tallinn, Tartu, Pärnu, Jõhvi, Viljandi
Kinnitatud
Lubatud

Kehtib
31.07.2014
kuni

# SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

**12.**

Täna kell 19 on Viljandi staadionil Eesti jalgpalli meistrivõistluste esiliiga 12. voorus Tuleviku meeskonna vastane Nõmme Kalju teine koosseis. Samade võistkondade esimene vastasseis sel hooajal andis 4:1 võidu pealinna esindusele.

AUTOSPORT

## Rallikrossirajale naasnud Ruve Veski võttis võidu

AIVAR KALJUSAAR,
autospordihuviline

Laupäeval sõideti Tartumaal Kulbilohus Eesti rallikrossi meistrivõistluste esimene etapp ning võistlejate rivist ei puudunud ka Viljandimaa mehed. Esiveoga autode klassis pakkus konkurentsi Janno Ligur. Tagaveoga autode klassis olid taas rajal eelmise hooaja vahele jätnud Ruve Veski ja Rommi Pukk.

**Varasematel hooaegadel rallikrossis nelikveoga autode klassis osalenud Ruve Veski on selleks hooajaks ehitanud tagaveolise masina, millega ta Eesti meistrivõistluste avaetapil juba ka võita suutis.** AIVAR KALJUSAAR

Karksi-Nuia mehel Janno Liguril läksid eelsõidud klassis Super 1600 edukalt ning tundus, et etapivõidu vormistamine on kuue ringi kaugusel. Finaali alguski laabus. Siis aga oli tarvis hakata konkurente mööda laskma ja ruudulise lipu langedes tuli leppida viienda kohaga.

«Poolel võistlusmaal kadusid autol pidurid ja ohutuse tagamiseks pidin kiirust vähendama. Kahju, et nii läks,» nentis Ligur.

Talvisel ettevalmistusperioodil nägi ta oma sõnul kõvasti vaeva. «Arendasime võistlusauto mootorit ja juhitavuse parandamiseks ehitasime ümber esisilla.»

Alanud hooaja plaanidesse mahuvad Liguril nii kodused tiitlivõistlused kui Euroopa meistrivõistluste etapid, kus ta ka mullu katsetamas käis. Järgmise stardi teeb ta juba eeloleval nädalavahetusel Lätis Bauskas Euroopa autokrossi meistrivõistluste etapil. Kuu viimasel nädalavahetusel kuulub tema kavva võistlus Leedus. «Sellest peaks saama peaproov enne Norras peetavat Euroopa rallikrossi etappi.»

Kodune sari on Liguril plaanis peaaegu täies mahus kaasa teha. «Välja jääb ainult Misso etapp. Järgmisel, Põltsamaa etapil olen kindlasti stardis, kui muidugi tehnikaga midagi ei juhtu.»

Kui Janno Liguril libises Kulbilohus klassivõit käest, siis Ruve Veski sai sellega hakkama. Varasematel hooaegadel rallikrossis nelikveoga autode klassis osalenud mees on endale selleks hooajaks ehitanud tagaveoga masina. Seega oli võistlus Kulbilohus uue auto edukas debüüt.

Pärast esimesi eelsõite tunnistas Veski, et nelikveoga auto ohjamine on veel liialt käe sees.

«Uue autoga sinasõbraks saamine võtab aega, aga iga ringiga läks tunnetus paremaks,» rääkis ta enne finaalsõitu.

Õnnestunud stardiga otsustavas sõidus võttis Veski rajal liidripositsiooni ning pärast seda, kui teda taga ajanud Kalmer Vaht teisel ringil sõiduvea tegi, jäi tal vaid võit vormistada.

«Rallikrossis on stardil suur kaal. Kui siis suudad sõiduvigu vältida, on tulemus hea,» tõdes Veski ning lisas: «Võrreldes eelsõitudega tuli võit finaalis kõige turvalisema eduga. Kulbilohus on mu lemmikrada.»

Nagu Ruve Veski nentis, on konkurents aastataguse ajaga võrreldes tublisti tihedam ja peaaegu kõik mehed on võimelised esikohale sõitma. «Eks näe, mis Põltsamaal saab. Mina lähen sinna maksimumtulemust püüdma.»

Rommi Pukk oli rajal vana tuttava sinise BMW-ga. Paraku sel korral tal pjedestaalile asja polnud. Pärast eelsõite tunnistas ta, et ei saa aru, mis masinaga toimub. «Niisugust kiirust, nagu nädalapäevad tagasi treeningul, sel enam pole.»

Finaalis startis Pukk kolmandast reast ja sai väga hästi minema: esimeses kurvis oli ta juba teine. Ent siis juhtus apsakas ja tagant tulnud konkurendil ei õnnestunud kokkupõrget vältida. Kui Pukk jälle õige sõidusuuna kätte sai, oli ta juba viiendaks langenud. Räsitud sõidukiga jõudis ta üle lõpujoone neljandana. Öelda polnud muud kui et kehvalt läinud võistlus kasvatab võitlusviha.

Eesti rallikrossi meistrivõistluste teine etapp saab teoks juuni algul Põltsamaa külje all Piiroja rajal.

## Spordikooli käsipallipoisid said meistrimedali

Selle tõestuseks, et Viljandi spordikoolis treenivad Eesti parimad C-klassi käsipallurid, tõid viljandlased pühapäeval koju meistrikulla.

1999. aastal ja hiljem sündinute tiitlivõistlustel osales üheksa meeskonda, kes selgitasid paremaid kahes etapis. Esimene neist sai teoks juba veebruaris ning lõplik paremusjärjestus selgus möödunud nädala lõpul Kehras. Pärast põhiturniiri peeti kahes tugevusgrupis kohamängud.

Viljandi meeskonna võit oli veenev. Põhiturniiril loovutas ta kaheksa mängu peale vaid ühe tabelipunkti, kui kohtumine Valgaga jäi viiki. Võidukalt jätkasid viljandlased ka kohamängude tugevamas, viieliikmelises grupis. Tõsi, viimastes kohtumistes kulges viljandlaste võitlus teisena lõpetanud Põlva ja kolmandaks tulnud HC Tallasega üsna tasavägiselt.

Eesti C-klassi meistrivõistluste parimaks väravavahiks hinnati viljandlane Richard Mutli ja parimaks kaitsemängijaks tema võistkonnakaaslane Sander Izjumov. Viljandi meeskonna parima mängija tunnustuse võttis vastu Martin Allikalt. (Sakala)

**Viljandi spordikooli C-klassi käsipallimeeskond tuli Eesti meistriks.**

**PARIMAD**

Eesti meistriks tulnud Viljandi spordikooli meeskonnas mängisid

- Richard Mutli, Sander Izjumov, Kevin Pajuväli, Alex Toom, Martin Allikalt, Sander Pettai, Henn-Hendrik Pettai, Kert Hunt, Raul Peet, Kristo Kungla, Simon Drõgin, Joosep Ülesoo, Sander Rohtla, Kaimo Pitsenko ja Eerik Kalmet.
- Võistkonna treener on Marko Koks.

*Allikas: Eesti käsipalli liit*

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8688

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündis Viljandis kaks tüdrukut.

**135 AASTA EEST**

**Sakala, 19. V 1914**

Kaskede müük keelatud. Et metsade rüüstamist ja noorte puude surmamist takistada, on kaskede müümine nelipühiks Tartu politsei poolt ära keelatud. Ainult need isikud, kes politseilt tunnistuse saawad, et kased nende eneste metsast raiutud on, wõiwad puudega turule asuda. Kõik teised wõetakse kohtulikule wastutusele, kui nad julgewad noori kaskesid müügile tassida.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

COMBIMILL

Ootame oma sõbralikku kollektiivi tööle särasilmset

**SEKRETÄR-ASSISTENTI**

**Peamised tööülesanded:**
- büroo asjaajamine
- kolleegide assisteerimine
- personalitöö

Ootame Sind kandideerima, kui:
- sul on hea inglise keele oskus nii kõnes kui kirjas. Vene keele oskus tuleb kasuks;
- sul on varasem töökogemus sekretäri või assistendi ametikohal (või sekretäri haridus);
- arvuti ei ole sulle müsteerium, vaid vajalik abivahend igapäevatöö korraldamisel, lisaks mõistad kasutada MS Wordi, MS Exceli ja Outlooki võimalusi;
- sind iseloomustavad kohusetundlikkus, organiseerimisvõimelisus ja omaalgatuslikkus ning oled sõbralik ja hea suhtleja.

Omalt poolt pakume
- vaheldusrikast ja arendavat tööd,
- võimalust olla oluline infovahendaja,
- meeldivat töökeskkonda ja sõbralikku kollektiivi

Tööle asumise aeg: koheselt

CV saata info@combimill.ee
või tulla kohale aadressile:
Olustvere tee 5A, Kõidama küla,
Suure-Jaani vald, Viljandimaa

Rael Autokeskus

Rael Autokeskus otsib oma töökasse kollektiivi

**PLEKKSEPPA-KOMPLEKTEERIJAT**

**Kandidaadilt ootame** erialast haridust ja töökogemust
**Vajalikud** B-kat juhiluba ja positiivne ellusuhtumine
**Omalt poolt pakume** meeldivat kollektiivi, motiveerivat palgasüsteemi ja arenguvõimalusi

Sooviavaldus ja CV saata aadressile **info@rael.ee 25. maiks 2014**
Info **tel 5615 0835**

Hõövelliist

*Eesti Hõövelliist OÜ*
*Suure-Jaanis pakub tööd*

**HÖÖVLIOPERAATORITELE**

Töö esmaspäevast reedeni, kahes vahetuses

Palume saata CV e-postile **info@hoovelliist.ee** hiljemalt **6. juuniks 2014** või tulla kohale Ruusi tee 12, Päraküla, Suure-Jaani vald

**Lisainfo tel 435 1050**

## KINNISVARA

Anda üürile 1-toal keskk korter Suur-Kaare tn. Tel 5871 7671.

Müüa 2-toal ja 3-toal ahik korter Saarepeedil. Tel 5392 0456.

Müüa maja Peetrimõisas, h 70 000 €. Tel 5695 9744.

## SÕIDUKID

Ostame 1990.–2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

## TEENUSED

Autoklaasid: müük, paigaldus ja parandus. Ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54b, tel 433 7789, carfix@carfix.ee.

Kaardid ennustavad 24 h, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Katuse-, fassaadi- ja müüriladumistööd. Tel 5354 3872.

Katuse-, fassaadi- ja üldehitustööd. Tel 5352 9476.

Pottsepatööd, remont, ehitus. Tel 5892 1710.

Telli takso tel 1212.

Valtsplekk-, kivi- ja profiilkatuste paigaldamine. Ehitustööd. Tel 5837 0518.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Korstnapühkija. Tel 5561 1712.

Metallkonstruktsioonide valmistamine, metalli eritööd. Tel 5556 6995 või proehitustrust@gmail.com.

Katuse-, fassaadi- ja üldehitustööd. Tel 5626 4115.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

## TÖÖ

AS-i Rakvere Farmid Ekseko farm pakub alalist tööd nuumaosakonna operaatorile. Info tel 515 0296.

OÜ Ingeri Haldus otsib osalise tööajaga koristajat. CV saata e-posti aadressile info@hostelingeri.ee hiljemalt 31. maiks.

OÜ TAVT pakub tööd kopplaadurijuhile-teetöölisele ja autojuhile-teetöölisele. Tel 5698 6349.

Tere AS Viljandi tootmisosakond pakub tootmismahu suurenemise tõttu tööd piimatoodete valmistajatele, pakendajatele ja transporditöölistele (töö sobib ka koolivaheajaks vähemalt 18-aastastele noortele). Töö ühes vahetuses (kuni 12 tundi) graafiku alusel. Kandideerimiseks saata CV sirli.koovit@tere.eu või tulla kohapeale Raua tn 6, Viljandi.

Vajatakse trimmerdajaid. Tel 5625 9991.

Vajame halumasina operaatorit. Tel 5637 3783.

## MUUD

Otsime 6–8 a poisse võistlustantsupartneriks kahele 6 a tüdrukule. Tel 5620 2560.

## OST

Ostan paadikoha Viljandi järvel. Tel 552 1155.

GRUNDAR PUIT OÜ
**Metsakinnistute ja raie ost**
**(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)**
**Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel**
**Tel 525 9788 • harry@grundar.ee**
**faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse**

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

## METSAMATERJAL

Ostan tamme- ja saarepalke. Tel 550 2657.

## MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

**Kuulutusi ja leinateateid saab tellida**
**24h**
**internetis**
**www.sakala.ajaleht.ee**

Kuiv saar, 50 cm, vedu alates ühest rm-st. Tel 524 6901.

Müüa tooreid halupuid, kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puit- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pedja Kaarli tehtud paat (4,9 m) aastast 1977, kasutamata, nüüd müügiks. Tel 5656 8563.

Sae- ja höövelmaterjali müük ja teenus. Tel 5348 0984.

Suure-Jaani küttekontor müüb lõhutud küttepuid: lepp 50 cm 27 €/rm, vedu. Halumasina teenus. Tel 5685 9290.

KALLIS ERLA

Kui kümnene on plikatirts, siis on ta ninakas ja pirts.
Kui kahekümneseks ta saab, maailma nabaks ennast peab.
Ja naine neljakümnene on parasjagu mürgine.
Kuid õrn ja tark ning lembene on naine viiekümnene.

*Palju-palju õnne ja päikselisi päevi sulle edaspidiseks!*

Sinu Võrkorava naised

Küttepuud. Tel 5345 2943.

Lepp 25 €. Tel 502 3686.

Toores lepp 25 €, poolkuiv saar 30 €. Tel 5345 2279.

Toores lepp, kask ja saar. Tel 5551 4204.

## ÄRA ANDA

Ära anda esikumööbel. Tel 434 7779.

## LOOMAD

Ostan vanu ja noori lambaid. Tel 506 7359.

## TEATED

23. mail kell 17 Tartus Vanemuise 48 Mai-Agate Väljataga «Sünnimärgid. Kasvajaliste moodustiste ärahoidmine ja ravi». 8 €. Info www.helisevsonum.ee, tel 503 5599.

Holstre kooli lahtiste uste päev 23. mail. Kella 16–17.30 kooli tutvustus, 17.40–18.30 treenimisvõimalus Holstre-Pollis, 18.45–20 huviringide tutvustus Holstre magasiaidas.

*Ei ava koduust nüüd kunagi su käsi,*
*sind kalliks pidamast me iial ei väsi.*
*Sa lahkusid meist vara, enneaegu,*
*jäi pooleli su tee*
*just nüüd ja praegu...*

Lahkus meie kallis ema, vanaema ja õde

**MAILI AIT**

12. I 1950 – 19. V 2014

Leinavad omaksed.

Sügav kaastunne Ingridile, Kristjanile ja Kaarlile kalli ema, vanaema ja ämma

**MAILI AIDA**

kaotuse puhul.

Urve ja Made perega

Avaldame sügavat kaastunnet koolitöötaja Peep Aidale õe

**MAILI AIDA**

surma puhul.

Kildu kooli pere

*Kallid kodurajad jätsid,*
*läksid teele rahuga.*
*Hinge leinaga meil täitsid,*
*mälestusi kuhjaga.*

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis elukaaslane, ema, vanaema ja vanavanaema

**SIRJE TOMING**

20. X 1953 – 19. V 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 23. mail kell 11 Tarvastu kalmistul.

Avaldame kaastunnet kasvataja Helile ema

**ELVI HÄRGI**

kaotuse puhul.

Klass ja õpetajad

Sügav kaastunne Helile perega kalli ema

**ELVI HÄRGI**

kaotuse puhul.

Klassiõed keskkooli päevilt
Luule, Mare ja Lea

Avaldame kaastunnet Helile perega armsa ema, vanaema ja vanavanaema

**ELVI HÄRGI**

kaotuse puhul.

Kasvatajad Ämmuste koolist

*On jäänud vaid tänu ja kaunid mälestused...*

Siiras kaastunne Helile perega ja Ilmarile kalli

**ELVI HÄRGI**

surma puhul.

Eha perega, Hanna-Liisa ja Andres

Mälestame kallist klassijuhatajat

**HELGI KAROLINI**

Avaldame siirast kaastunnet omastele.

Suure-Jaani keskkooli 47. lend

*Igavik sulges su eluukse...*

**VELLO SÄREVIT**

mälestavad Õilme ja Uudo.

Avaldame kaastunnet Railile isa

**JAAN LEONHARD SEPA**

surma puhul.

Perekond Toomla

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

# Kunagi oli vaja luba. Täna on vaja teha tark valik!

**EMOR 2014 Brand Health Survey uuringus osalenud inimeste hinnangul on ŠKODA madalaimate ülalpidamiskuludega automark Eestis.**

| Fabia HB Plus | Fabia Combi Plus | Rapid Spaceback | Rapid Comfort | Octavia Comfort | Octavia Combi Comfort | Uus Yeti | Superb Comfort | Superb Combi Comfort |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 9 990 € | 10 390 € | 11 990 € | 12 990 € | 14 990 € | 15 990 € | 16 260 € | 18 490 € | 19 490 € |
| 5,5 l/100 km | 5,5 l/100 km | 5,9 l/100 km | 5,1 l/100 km | 5,2 l/100 km | 5,3 l/100 km | 6 l/100 km | 5,9 l/100 km | 6,1 l/100 km |

## MEIE:

- Ostame tagasi Teie tänase sõiduki!
- Teeme pakkumise uuele ŠKODA sõiduautole, mille liisingu kuumakse ei ületa Teie tänast kulu!

## TEIE:

- Hinnake tänaseid kulusid kuus:

| Kütus | | Liising | | Kindlustus | | Hooldus/remont | | Kokku |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | + | | + | | + | | = | |

- Valige Teile sobiv esindus, tulge konsultatsioonile ja leiame Teile sobivaima lahenduse.

Liisingut pakub Swedbank Liising AS. Kuvatud kuumaksete näol on tegemist indikatiivse näitega. Tutvuge teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajadusel konsulteerige asjatundjaga. Autoliisingu krediidi kulukuse määr on 2.88 % aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 12 491.66 € + km, sissemakse 15%, jääkväärtus 30%, lepingu periood 5 aastat, lepingutasu 150 €, intress 6 kuu Euribor + 1,99% aastas (14.05.2014 oli 6 kuu Euribor 0,421%; lepingus fikseeritud Euribor võib muutuda iga 6 kuu järel).

**Auto 100 Tallinn AS**
Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1
Telefon: 6808 222
info@skoda.ee, auto@skoda.ee

**Aasta Auto AS** • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@aastaauto.ee
**Moller Auto Pärnu OÜ** • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@moller.ee
**Moller Auto Viru OÜ** • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@moller.ee
**Moller Auto Viljandi OÜ** • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@moller.ee

**www.skoda.ee**

4 AASTAT 120 000 KM ÜLEEUROOPALINE GARANTII

**ŠKODA Eesti mobiilirakendus**
Saadaval App Store'is
Facebook.com/skodaeesti

Keskmine kütusekulu 5,1-6,1 l/100 km, heitgaaside $CO_2$ sisaldus 119-142 (g/km)